

УДК 821.163.3:929 Михајловски, Д.

Соња Витанова-Стрезова

**ОСВРТ НА КНИЖЕВНОТО ТВОРЕШТВО
НА ПРОФ. Д-Р ДРАГИ МИХАЈЛОВСКИ**

реферат во форма на воведна реч за јавниот настан *Честитување на ликој и делото на проф. д-р Драги Михајловски (1951-2022)*

Дозволете ми сречно да Ве поздравам и да го изразам своето задоволство што сте присутни во толку голем број. Едно големо добредојде на сите обожаватели на ликот и делото на проф. д-р Драги Михајловски! Програмата за овој јавен настан е своевиден омаж за авторот Михајловски, што вклучува реферати за книжевната и за преведувачката дејност на авторот од негови колеги, како и извадоци од неговото книжевно прозно творештво и од неговите препеви, презентирани од студенти на Катедрата за англиски јазик и книжевност. Уште еднаш, Ви благодарам што издвоивте дел од Вашето време за Драги, кој секогаш беше тука за нас. Особено ми е мило што во публиката гледам и многу познати лица на сегашни и поранешни наши студенти, од кои многумина ја имале скапоцената можност да бидат студенти и на Драги.

Голема е честа да одржам воведна реч на јавниот настан *Честитувањето на ликој и делото на проф. д-р Драги Михајловски (1951-2022)*, но исто толку голема е и одговорноста. Долго време се мислев како да почнам оти, вообичаено, оној што држи воведна реч почнува со биографијата на личноста која ја чествува. Меѓутоа, јас решив малку да се 'очудам', можеби и затоа што очудувањето, како уметничка техника преку која обичните нешта се претставени на необичен начин, беше тема на докторската дисертација на Михајловски, со наслов *Очудување и можни преводни модели врз примери од англиската поезија*, којашто ја одбрани на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Во таа смисла, малку очудено ќе се обидам да одговорам на прашањето: „Кој е Драги Михајловски?“ Па, Драги Михајловски е Писмото, оти тој прекар му го дале уште во основно

училиште, кога на тинејџерите им ги пишувал писмата за девојчињата во кои тие биле вљубени. Дури и неговата сопруга се сеќава дека во истото основно училиште, „Гоце Делчев“ во Битола, во коешто и таа самата учела, се зборувало за некое дете од погорните одделенија што многу убаво пишувало писма. Значи, Писмото бил првиот прекар на Драги, а тој е од Битола, каде што велат дека човекот уште како дете добива еден прекар и само тој прекар го носи целиот свој живот. Навистина, овој прекар му соодветсува на Драги, кому му личи да го викаат Драги Писмото оти, кога порасна, тој стана еден од најголемите мајстори на писмото кај нас, а и пошироко, во смисла на неговиот пишан прозен збор. Драги е Писмото оти преку своите оригинални раскажувачки постапки го сопоставува традиционалното и современото, создавајќи нешто ново во своето книжевно творештво. Во целиот книжевен опус на Михајловски, почнувајќи од неговото прва објавена збирка раскази *Речно улиштие* (1981), па сè до неговиот последен роман *Пајански времиња* (2019), Михајловски креативно црпи автентични изрази и зборови од преданието и усната народна традиција, особено од Цепенковата раскажувачка и јазична ризница. Така, користејќи го моделот на Цепенков, во *Речно улиштие* Михајловски креативно ја пресоздава звуковноста на македонската усна раскажувачка традиција, нешто што го прави на свој автентичен начин и во *Пајански времиња*, роман напишан на колоквијален јазик, кој наликува на народна приказна. Во сите свои романи и раскази авторот ја пресоздава македонската народна раскажувачка традиција, користејќи постмодернистички раскажувачки техники што вклучуваат и полилошки говорни субјекти. Така, наративниот глас во романот *Пророкоџи од Дисканџирија* (2001) му припаѓа на Василиј Нежил, кој е полилошки говорен субјект, како лик од единаесеттиот век, кој раскажува во дваесеттиот век. Всушност, Василиј Нежил бил богомилскиот духовник чиј живот завршил кога тој бил запален на клода поради проповедање на неговата еретичка вера. Многу векови подоцна, некаде на крајот на дваесеттиот век, Василиј се реинкарнира во учител во една приградска скопска населба. И, во расказот *Милџон* говорниот субјект, исто така, раскажува преку низа реинкарнации. Друг полилошки говорен субјект е Велзевут, кој во *Смршџија на дијакоџи* (2002) ги обединува наративните гласови на православниот монах Равул и на османлискиот војсководец Тимурташ. Во расказите на Михајловски карактеристични се и неантропоморфните раскажувачи, како глувчето во *Койшле* или чинарот во *Милџон*, но раскажувачите можат да бидат и објекти или предмети, како гаражата во *Коле*, пенкалото во *Сведок*, левата патика, стапот и мирото во *Скок со сџај* и, токму, писмото во *Поштар*.

Враќајќи се на полемиката околу прекарите, интересно е што, додека учел во битолското основно училиште, и самиот Драги им давал прекари на многу битолчани, кои тие ги носат до денешен ден. На сличен начин Михајловски си поигрува со прекарите и антропонимијата и во својата книжевна фикција, во која има многу ликови чии имиња се неразделни од прекарите како *Сџојан Козеџо* и *Љазо Шилоџо* во расказот *Ѓон, Косџа Косоџи* во расказот *Мајсџор*, *Перо Врвкаиџа* и *Перо Мафоиџ* во расказот *Пошџар* и други. Во творештвото на Михајловски има и ликови чиишто имиња се заменети со прекари, како *Икар* во расказот *Коле*, *Флечер* во расказот *Сврџничар*, *Вујко Ваџа* во расказот *Среќна нова* и други.

Зборувајќи за прекарите, ќе кажам дека, иако битолчани секогаш и за сè се во право, сепак, тие не се во право дека еден човек може да има само еден прекар, барем не во случајот на нашиот Драги Михајловски. Иако на Драги му соодветствува прекарот *Писмоџо*, тоа не е единствениот прекар што тој го носи. Токму поради тоа што Михајловски има преведено повеќе од сто и десет илјади стихови, меѓу кои, и триесет и седум драми и сто педесет и четири сонети од Шекспир, во нашите книжевни кругови тој е познат и како *Македонскиоџ Шексџир*. Со своите книжевни преводи и препеви Михајловски ќе остане запаметен како еден од најплодните и најкреативните пренесувачи на културни вредности од англиски на македонски јазик, кој, поигрувајќи си на неверојатен начин со македонската јазична ризница, покажа дека таа постојано се создава и пресоздава како своевиден неисцрпен извор на нови значења.

Во контекст на темата за прекарите, бидејќи напишав докторска дисертација за творештвото на Михајловски, ќе си дозволам на авторот да му додадам уште еден прекар, како прилог кон книжевната критика за неговото дело. Така, *Драџи Писмоџо* ќе го наречам и *Драџи Пророкоџи*, прекар што е дел од насловот на неговиот роман *Пророкоџи од Дисканџирија* (2001). Другиот збор во насловот, *Дисканџирија*, потекнува од фразата *this country*, што западните дипломати во романот ја користат наместо името на земјата во којашто читателот веднаш ќе ја препознае Македонија. Адаптирана според домашната транскрипција, фразата се преобразува во *дис канџири*. Кога на истата ќе го додадеме македонскиот суфикс *ја*, добиваме *дис-канџири-ја*, или слеано, *Дисканџирија*. Бидејќи англискиот префикс *дис*¹ означува негација или одреден недостаток, *Дисканџирија* буквално би се превела како *не-земја* или *земја без земја*. Не е потребен коментар за значењето на ова книжевно пророштвото на Михајловски од

¹ Адаптацијата според домашната транскрипција „дис“ е изведена од англискиот збор „this“.

пред повеќе од две децении, преку преименувањето на земјата којашто е асоцијација за Македонија.

Темите што Михајловски ги разработува во своето прозно творештво, се најразнородни. Во својата книжевна фикција авторот интертекстуално преточува разни случувања од сопственото и од актуелното македонско секојдневие, како актуелни политички дискурси и современи настани или такви што се случиле неодамна, но, исто така, и историски настани, текстови и дискурси, фрагментирани книжевни алузии од македонската, англиската и од други книжевности, како и библиски алузии. Тука ќе ги издвоиме политичките дискурси во *Пророкоџи од Дисканџирија*, коишто го пренесуваат притисокот од меѓународната заедница врз Македонија да го смени името како книжевно пророштво, на коешто претходно се навративме, за она што се случи во нашето блиско минато. Покрај тоа, веќе споменавме дека книжевното творештво на Михајловски е проткаено и со историски текстови, како тие во романот *Смртта на дијакоџи*, чијашто тематска преокупација е освојувањето на Битола од страна на Османлиите, настан за којшто авторот црпи инспирација од преданието и од усната народна традиција, во отсуство на пишани извори. Во романот *Бајазит и Оливера* (2009), којшто обработува историска тема од крајот на четиринаесеттиот и почетокот на петнаесеттиот век, главните протагонисти се историски ликови: ќерката на српскиот цар Лазар, Оливера, и новокрунисаниот султан Бајазит, за кого таа од политички причини е принудена да се омажи по смртта на татко ѝ, жртвувајќи дванаесет години од сопствениот животот во харемот на султанот за да го спаси својот народ. Во некои дела на Михајловски, настани од подалечното минато се сопоставени со сегашноста или со неодамнешното минато, како во романот *Пророкоџи од Дисканџирија* којшто се одвива на две временски рамништа: во единаесеттиот и во дваесеттиот век. Во романот *Мојоџи Скендербеј* (2006), во којшто, исто така, се сопоставени две временски рамништа, преку судбините на десетици ликови од поново време, е раскажана приказната за Георгија Кастриот-Скендербеј, кој е историски лик од петнаесеттиот век.

Уникатниот интертекстуален мозаик на традиционалното и современото е извор на многузначноста на книжевната фикција на Михајловски, во којашто авторот успева да создаде нешто ново и автентично. Не само што Михајловски креативно ја инкорпорира Цепенковата јазична и раскажувачка традиција, туку во неговата книжевна фикција проверуваат и фрагменти и алузии на творештвото на Цепенков, како во расказите *Коле* и *Триолската кација* од збирката раскази *Триолската кација* (1999).

Творештвото на Михајловски, како своевиден интертекстуален мозаик, многу често упатува и на англиската книжевна традиција. Во *Смртта на дијакој* се транспонирани интертекстуални референци на *Загубениот рај* од Милтон, преку ликот на Велзевут, како полилошки говорен субјект. Покрај англиската книжевност, во книжевното творештво на Михајловски проверуваат и алузии на други книжевности. Така, прекарот *Вујко Вања*, којшто го присвојува ликот во расказот *Среќна нова*, е интертекстуална референца на драмата од Чехов со ист наслов. Во *Пророкот од Дисканџирија* проверуваат и библиските алузии преку ликот на Василиј Нежил, чиј живот интертекстуално упатува на животот на Исус Христос, но Михајловски ја деконструира и пресоздава новозаветната приказна, демистифицирајќи ги чудата на пророкот Василиј.

Во контекст на животот на авторот Михајловски, спомнав дека воведната реч вообичаено ја содржи и биографијата на личноста што се честува. Меѓутоа, наместо да ја читам биографијата на авторот, во овој мој говор, ќе препуштам творештвото на Михајловски да говори за неговиот живот. Фуко вели дека животот на авторот може да се разбере како „уште една... низа текстови“ (Фуко, 1997: 75). Широката тематска преокупација на прозата на Михајловски опфаќа и таква специфична низа на текстови од животот на самиот автор, кои понекогаш се сопоставени и со текстови од животот на друг автор. Така, во споменатиот расказ *Милџон*, којшто е насловен по големиот англиски поет од 17-от век, Џон Милтон, напоредно проверуваат текстови од животите на Михајловски и на Милтон. Земајќи предвид дека во 1996 година авторот Михајловски ја има добиено престижната награда „Григор Прличев“ за препевот на епот *Загубениот рај* од Милтон, не е случајно интертекстуалното сопоставување во расказот *Милџон* на животот на авторот со животот и делото на големиот англиски поет од 17-от век. Така, текстовите од животот на Михајловски постојано се пресоздаваат во неговиот фиктивен свет кој функционира интертекстуално на повеќе рамништа.

Всушност, целиот творечки опус на Михајловски е проткаен со разни текстови од животот на авторот, почнувајќи од неговата прва збирка раскази *Речно улишће* (1981). Реминисценции од детството на Михајловски проверуваат во фиктивниот свет на расказите од оваа збирка. Спомените, детската фантазија и детските мечти се ројат околу реката Курдерес во Битола, како што пчелите се ројат околу водата. Оттука доаѓа и зборот ‘улиште’ од насловот на збирката *Речно улишће*, што значи ‘кошница со пчели’. Имагинацијата на Михајловски кривулка по течението на река-

та Курдерес² низ интертекстуалниот мозаик, составен од разни детски доживувања, сеќавања, расположенија, мечти и фантазии. Детството на авторот не е преокупација на Михајловски само во раниот период од неговото творештво, туку тој има напишано и две книги за деца³, а темите од детството се во фокусот на интересот на писателот и во неговиот претпоследен роман, *Бдеењето на Одисеј* (2018). Дејството во романот се случува во Битола, некаде во 50-тите и раните 60-ти години од минатиот век. Детството на авторот во делото е сопоставено со фикцијата. Романот е преполн со топли сеќавања од детството и има елементи и на книга за деца.

Авторот често е преокупиран и со писателскиот занает, како на пример во романот *Швајцарија на Балканиите* (2015), којшто навлегува во сферата на метафикцијата. Романот завршува со поентата околу пишувањето или, како што вели Силјан во неговата препорака за делото, „авторот се навраќа на своето пишување, својата естетика, своето писателско вејерују“ (Силјан, 2015).

Во прозното творештво на Михајловски проверуваат и текстови и фрагменти од неговиот животот во Битола и во Скопје. Битола, родниот град на Михајловски, е предмет на неговата творечка имагинација во голем дел од творештвото, вклучувајќи ја и споменатата прва збирка раскази, *Речно улиште* (1981), како и неговиот последен роман *Пајански времиња* (2019), во кој Битола е една од неколкуте споменати локации каде што се одвива дејството. Покрај тоа, во расказите *Куќа во Солу*, *Тасичо*, *Скова*, *Граница* и други раскази од збирката *Раскази од шестти капи* (2003), настаните се одвиваат во семејната куќа на авторот во Битола или во околината на градот. Романот *Смртта на дијакоќи* е лоциран во историска Битола од 1384 година.

Покрај Битола, и Скопје проверува низ целото творештво на Михајловски. Дејството во расказите *Койшле* и *Анџолојича* главно се одвива на Филолошкиот факултет во Скопје. Во своето творештво Михајловски неретко пишува и за случувањата на факултетот каде што ја започнува и завршува кариерата, најпрво вработувајќи се како библиотекар, потоа и како асистент, а по успешната одбрана на неговата докторска дисертација, и како наставник во сите академски звања, завршувајќи со последното - редовен професор од областа на теоријата и практиката на преведувањето. Така, факултетскиот библиотекар во расказите *Койшле* и *Скок со ситиј* од

² Зборот „курдерес“ на турски значи „крива река“.

³ Михајловски, Д. 1995. *Волишебното койшле и друѓи бајки*, Скопје, Каприкорнус. Михајловски, Д. 2001. *Сиромавиот и чукулиќајта*, Скопје, Каприкорнус.

збирката раскази *Скок со сѝај* (1994) се ‘очудува’ од монотоната рутина на своето факултетско опкружување, преку фантастичните преобразби низ коишто минува. Во *Анѝолоѝичар* и *Триѝолскаѝа кайѝија* од збирката раскази *Триѝолскаѝа кайѝија* авторот ни прикажува фрагменти од животите на универзитетските професори по англиска книжевност на факултетот во Скопје, и тоа на визитинг професорот од странство во првиот расказ и на самиот автор Михајловски во вториот.

Расказите *Коле*, *Ресѝоранѝ*, како и други раскази од збирката *Раскази од шесѝи кайѝ* (2003) се сместени во скопската населба Чаир – местото каде што авторот има живеено во Скопје. Во фиктивниот свет на некои раскази, како *Милѝон* и *Писаѝелоѝ* од истата збирка, интертекстуално се сопоставени текстови од животот на авторот во Битола и во Чаир. Така, насловот на збирката *Раскази од шесѝи кайѝ* подеднакво упатува на шестиот кат од зградата во Чаир, каде што авторот го создавал фиктивниот свет, но и на „други катови и други згради, Скопје и Битола, и многу други познати и непознати места“ (Витанова-Стрезова, 2013: 211).

Пред крајот, без посебен напор за очудување на мојот текст, оти информациите што следат се сами по себе очудувачки, само ќе споменам дека авторот Михајловски ги има добиено сите најпрестижни државни награди, како за своето книжевно прозно творештво, така и за неговата брилијантна преведувачка дејност. *Речно улишѝе* (1981) е прогласено за најдобра дебитантска книга на Книжевната младина на Македонија во 1981 година. Понатаму, во 1994 година, Михајловски е награден со „Рациновото признание“, едно од најпрестижните македонски книжевни признанија, за збирката раскази *Скок со сѝај* (1994). Некои реномирани книжевни награди авторот ги добива дури два пати, како престижната награда „Стале Попов“ на ДПМ за најдобра прозна книга, со којашто е награден за романот *Смрѝѝа на дијакоѝ* (2002) во 2002 година, како и за романот *Мојоѝ Скенѝербеј* (2006) во 2006 година. Покрај тоа, за својата книжевна преведувачка дејност Михајловски ги има добиено сите македонски награди за книжевни преведувачи. Исто како за книжевното творештво, авторот е наградуван, дури два пати, со престижни награди за книжевни преведувачи, како со наградата „Григор Прличев“ во 1996 година, за веќе споменатиот препев на епот *Заѝубениоѝ рај* од Милтон и седумнаесет години подоцна, во 2013 година, за препевот на *Сиѝе грами и сонетѝи* од Шекспир. За препевот на сите сонети од Шекспир ја добива и наградата „Зимски саем на книгата“ во 2006 година. Во 2009 година за својата плодна книжевна преведувачка дејност, преточена во бројни препеви и преводи од англофонската книжевност на македонски јазик, ја

добива и наградата „Кирил Пејчиновиќ“. Како заокружување на плодниот книжевен и преведувачки опус, добитник е и на наградата „11 октомври“, за животно дело од областа на културата и уметноста во 2018 година.

Би сакала да нагласам дека и покрај сите награди, Драги ни е драг и сите го сакаме и поради неговата човештина. Тој никогаш не се возљуби, секогаш беше скромен, благороден и понизен кон својата професорска и писателска професија. Ни беше учител, другар, и колега кој секогаш беше тука да го даде вистинскиот професионален или приватен совет. Професорот Михајловски го обожуваа и сè уште го обожуваат сите што ја имаа привилегијата да му бидат студенти и колеги. Со радост ќе се сеќаваме на Драги како на еден од најомилените и најсаканите професори на Универзитетот. Многу ни недостасува неговиот благороден смирен тон и учителски совет.

Со своето книжевно творештво Драги Михајловски ќе остане запаметен како еден од најсугестивните и најавтентичните раскажувачи, како и од најомилените македонски современи писатели. По тематската преокупација на неговата книжевна фикција, којашто вклучува универзални теми и неретко ги сопосатавува современието и минатото, творештвото на Михајловски е своевидно книжевно пророштво што истовремено е вонвременско и апликативно на сите времиња и на сите генерации. Отука произлегува и универзалната книжевна вредност на романите и расказите на авторот, кои се преведени на многу јазици и, соодветно, имаат широка меѓународна читателска публика. Привлечноста и податливоста за читање на прозното творештво на Михајловски, секако, се должат и на умешноста и стилот на авторот, наречен *Драги Писмошо*, како мајстор на прозниот збор. Се чини дека е бесконечен семантичкиот потенцијал на книжевната фикција на Михајловски, којашто е податлива за безбројни критички толкувања и имагинативни читања. Така, преку креативниот импулс на секој литературен критичар и читател, во прозното творештво на Михајловски постојано се создаваат и се пресоздаваат значењата.

Учителу! Скокна со својот стап или тоа беше твоето писателско перо!?

- Скокна и се вивна во небесни височини!

НЕКА ТИ Е ВЕЧНА СЛАВАТА!

БИБЛИОГРАФИЈА:**БЕЛЕТРИСТИЧКА:**

а) Раскази

Михајловски, Д. 1981. *Речно улишѝе*, Скопје, Книжевна младина на Македонија.

Михајловски, Д. 1990. *Ѓон*, Скопје, Култура.

Михајловски, Д. 1994. *Скок со сѝајѝ*, Скопје, Македонска книга.

Михајловски, Д. 1999. *Тријолскаѝа каѝија*, Скопје, Каприкорнус.

Михајловски, Д. 2003. *Раскази од шесѝи каѝѝ*, Скопје, Каприкорнус.

б) Романи

Михајловски, Д. 2001. *Пророкоѝ од Дисканѝрија*, Скопје, Каприкорнус.

Михајловски, Д. 2002. *Смрѝѝа на дијакоѝѝ*, Скопје, Каприкорнус.

Михајловски, Д. 2006. *Мојоѝ Скенгербеј*, Скопје, Каприкорнус.

Михајловски, Д. 2009. *Бајазѝѝ и Оливера*, Скопје, Каприкорнус.

Михајловски, Д. 2015. *Швајцарија на Балканиѝе*, Скопје, Каприкорнус.

Михајловски, Д. 2018. *Бдееѝеѝо на Одисеј*, Скопје, Каприкорнус.

Михајловски, Д. 2019. *Паѝански времиѝа*, Скопје, Каприкорнус.

в) Книги за деца

Михајловски, Д. 1995. *Волшебното коѝѝе и груѝѝ бајки*, Скопје, Каприкорнус.

Михајловски, Д. 2001. *Сиромавиоѝѝ и чучурлиѝаѝа*, Скопје, Каприкорнус.

ТЕОРИСКО-КРИТИЧКА:

Витанова-Стрезова, С. 2013. *Дискурсоѝ на Друѝиоѝѝ: Иан Маѝјуан, Драѝѝ Михајловски*, Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески.

Додовски, И. 1994. Гротескното и фантастичното во расказите на Драги Михајловски. *Современосѝѝ*, Скопје, година XLIV, број 7-8, 3-13.

Коцевски, Д. 1984. Еден необичен раскажувач, Драги Михајловски. *За новиѝе ѝтенденциѝѝ*, Скопје, Наша книга, 135-137.

Младеновски, Р. 2006. Декнструкција на ликот во прозата на Драги Михајловски. *Современосѝѝ*, бр. 5, 82-96.

Младеновски, Р. 2014. *Декнѝѝрукција на ликоѝѝѝ*, Скопје, Македонска реч.

Силјан, Р. 2015. Препорака (задна корица). *Швајцарија на Балканиѝе*, Скопје, Матица македонска.

Ќулавковска, К. 1992. Драги Михајловски, маниристички раскажувач. *Коѝнеж ѝо сѝѝем*. Скопје, Македонска книга, 241-244.

Шелева, Е. 1994. Влијанието на Чинго врз помладата проза. *СУМ Сѝѝисание за умеѝѝносѝѝѝ*, 43-44.

Шелева, Е. 2001. Дијалог – кантрија: земја и дијалог. *Наше ѝѝисмо*, 14.

Mills, S. 1997. *Discourse*, London and New York, Routledge.

Sonja Vitanova-Strezova

OVERVIEW OF THE LITERARY OUTPUT OF PROF. DR. DRAGI
МИHAJLOVSKI

paper as an introduction speech to the public event

Memory Tribute to the Character and Work of Prof. Dr. Dragi Mihajlovski
(1951-2022)

Abstract

This paper under the title “Overview of the Literary Output of Prof. Dr. Dragi Mihajlovski” was given by Prof. Dr. Sonja Vitanova-Strezova as an introduction speech to the public event “Memory Tribute to the Character and Work of Prof. Dr. Dragi Mihajlovski (1951-2022)”, that took place on 15.06.2022. The work overviews Mihajlovski’s literary output, focusing on his fiction. Through defamiliarisation, a concept included in the title of Mihajlovski’s doctoral dissertation, Prof. Dr. Vitanova-Strezova introduces the author’s work and life in a unique way, discussing the writer’s nicknames and their meanings. The first nickname of Mihajlovski, given to him while he was in primary school, was “Dragi the Letter”, as he was writing the letters of the schoolboys to the girls they were in love with. At the same time, this nickname suggests Mihajlovski’s talent for writing as he grew up to become one of the most innovative writers who juxtaposes contemporary narrative techniques and the oral Macedonian folk tradition, especially Cepenkov’s storytelling model. Mihajlvski is also called “Macedonian Shakespeare”, as he translated into Macedonian, in the most creative way, 37 plays and 154 sonnets, written by Shakespeare. In addition, Vitanova-Strezova refers to Mihajlovski as a “Prophet” for he prophesied in his fiction the current political situation more than two decades ago. The author argues that Mihajlovski’s fiction is permeated by intertextual references to his own life, frequently juxtaposed with a series of texts from the life of another writer. Mihajlovski’s novels and short stories are especially pervaded by many references to the writer’s life in Bitola and Skopje. Vitanova-Strezova also argues that Mihajlovski creatively transposed intertextual references to the Macedonian, English and other literatures, as well as biblical references, into his own fiction that constantly multiplies and reconstructs meanings.

Key words: Dragi Mihajlovski, literary output, writer, storyteller, novels, short stories, themes, texts, meaning

Клучни зборови: Драги Михајловски, книжевен опус, писател, раскажувач, романи, раскази, теми, текстови, значење